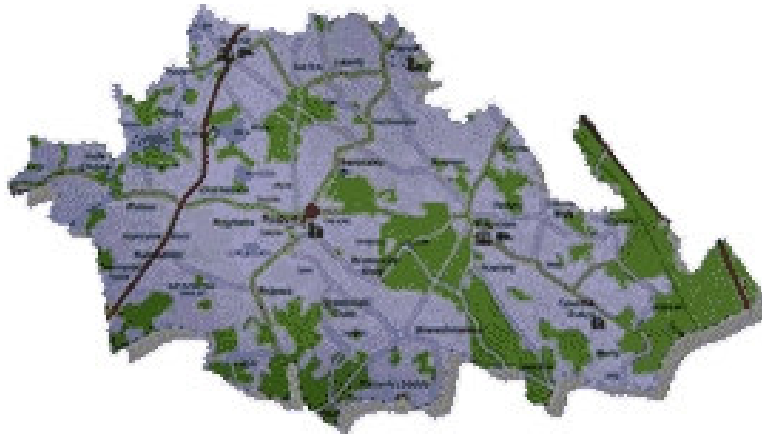

Załącznik
do Uchwały Nr XIV/11/08
Rady Gminy Rogowo
z dnia 17 kwietnia 2008 r.

**Plan Rozwoju Lokalnego
Gminy Rogowo
na lata 2008 – 2015**

I. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

1. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Rogowo wdrażany będzie w ramach

obszarów:

- Lokalna infrastruktura edukacyjna
- Infrastruktura ochrony środowiska
- Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia
- Lokalna baza kulturowa
- Infrastruktura drogowa

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rogowo odbywać się będzie w okresie programowania 2008 – 2015 .

2. Uwarunkowania rozwoju gminy.

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Gmina Rogowo jest usytuowana we wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego i jest jedną z pięciu gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu rypińskiego. Od północy graniczy z gminą Rypin, od zachodu z gminami Brzuze i Chrostkowo (powiat lipnowski), od wschodu z gminą Skrwilno. Od południa gmina Rogowo graniczy z gminą Skępe (powiat lipnowski) i z gminą Szczutowo (powiat sierpecki), położoną w województwie mazowieckim.

W gminie jest 28 wsi tworzących 22 sołectwa. Najdalej na północ wysunięte są wsie: Pręczi, Lasoty i Nadróż, na południe: Wierzchowiska, Lisiny i Narty, na wschód Czumsk Duży, a na zachód Huta Chojno.

Funkcję centrum administracyjno – usługowego gminy pełni miejscowość Rogowo. Mieści się tu Urząd Gminy, siedziba władz samorządowych, najważniejsze placówki kulturalno – oświatowe, a także podmioty gospodarcze gminy.

Najważniejsze dane statystyczne dotyczące terenu gminy Rogowo przedstawiają się następująco :

- powierzchnia - 13987,42 ha,
- użytki rolne - 8184,94 ha,
- lasy - 4419,84 ha,
- ludność ogółem - 5025 mieszkańców.

Od Rypina - siedziby Samorządowych Władz Powiatowych dzieli gminę 12 km, od Włocławka siedziby Delegatur Administracji Rządowej i Samorządowej szczebla wojewódzkiego 50 km, od Torunia – siedziby Sejmiku Samorządowego Województwa Kujawsko- Pomorskiego 72 km i od Bydgoszczy - siedziby Wojewody i Urzędu Wojewódzkiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego 111 km.

2.2. Ukształtowanie terenu

Pod względem fizyczno-geograficznym teren gminy Rogowo podzielony jest na dwie części. Część północna, zachodnia i południowo- zachodnia są położone na Pojezierzu Dobrzyńskim pozostały obszar obejmuje Równina Urszulewska.

Powierzchnia terenu gminy Rogowo kształtowała się pod wpływem działalności erozyjnej i akumulacyjnej lodowca i cechuje się dużym zróżnicowaniem. W części północno-zachodniej najbardziej charakterystycznym elementem rzeźby są pagórki morenowe oraz przełom rzeki Ruziec. Różnice wysokości względnej dochodzą tu do 40 m.

Inny charakter ma część centralna i wschodnia, związana z sandrem Skrwy. Teren jest tu z reguły płaski lub lekko falisty z występującymi zagłębieniami wytopiskowymi oraz płytkimi rynnami subglacialnymi. Wysokość względna osiąga tu wielkość rzędu 8-10 m. Na obszarze tym występują równiny akumulacji biogenicznej, będące wynikiem zaniku płytkich jezior i najczęściej mają charakter bezodpływowy.

2.3. Budowa geologiczna

Na obszarze pagórków morenowych, w warstwach powierzchniowych dominują utwory plejstoceniowe, tj. gliny, piaski i żwiry zwałowe zróżnicowanej miąższości. Natomiast podłoże geologiczne rejonu sandrowego składa się z różno - frakcyjnych piasków oraz osadów organogenicznych w postaci torfów (dna obniżeń terenowych).

2.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Rogowo leży w strefie wododziałowej rzek Drwęcy (zdecydowanie większa północna i zachodnia część gminy) i Skrwy (część południowo-wschodnia). Na obszarze gminy Rogowo występuje stosunkowo bogata sieć wód powierzchniowych w układzie liniowo-węzłowym.. Składają się na nią położone w północno-zachodniej części gminy jeziora: Rudzkie i Huckie oraz ciek: rzeka Ruziec, Kanał Gójski i Kanał Rojewo. Jezioro Rudzkie wraz z otaczającym terenem tworzy kompleks o tej samej nazwie, stanowiący bezpośredni obszar zasilania rzeki Ruziec. Na obszarze gminy występują liczne mniejsze zbiorniki i oczka wodne (np. Jezioro Kościan i Rojewskie) wypełniające dna lokalnych obniżeń i zagłębień wytopiskowych. W istotny sposób sieć wód powierzchniowych wzbogaca kilka dużych jezior, których linia brzegowa biegnie na granicy gminy. Są to jeziora : Urszulewskie, Żalskie, Sarnowskie i Likieckie oraz Jezioro Głęboć, które na teren gminy wchodzi małą swą częścią.

Ważnym elementem systemu hydrograficznego gminy Rogowo, obok jezior i cieków, są również kompleksy łąkowo - bagienne wypełniające zagłębienia i doliny cieków. Oprócz wspomnianego kompleksu Rudzkiego wyróżnia się jeszcze pięć kompleksów łąkowo - bagiennych o charakterze węzłowym. Większość z nich ma również istotne znaczenie dla retencji oraz funkcjonowania cieków wodnych.

Podstawowym źródłem wody dla potrzeb socjalno – bytowych ludności oraz dla celów gospodarczych są wody podziemne pozyskiwane z utworów czwartorzędowych. Zasoby wód podziemnych możliwe do eksploatacji są szacowane w przybliżeniu na 1450 tyś. m³/rok. Porównanie zużycia wody – około 200 tyś. m³/rok - pozyskiwanej z ujęć w Rogowie, Sosnowie i Nadrożu z dostępnymi zasobami świadczy o istniejących znacznych rezerwach i możliwości zwiększenia poboru wód podziemnych.

2.5. Klimat

Według podziału terenu Polski W. Okołowicza na dzielnice rolniczo - klimatyczne, obszar gminy Rogowo należy do mazurskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Opady roczne w powiecie rypińskim, kształtują się na poziomie 550 - 600 mm. Liczba dni mroźnych (średnia dobową temperaturą poniżej 0°C) - 91, okres wegetacyjny trwa 210-220 dni. Średnia temperatura roczna dla regionu rypińskiego oscyluje wokół 7,6°C.

Bogata rzeźba terenu, duże kompleksy leśne, liczne zbiorniki wodne i tereny podmokłe powodują zróżnicowanie klimatu lokalnego gminy. W części centralnej i wschodniej największy wpływ na klimat mają lasy i obszary podmokłe, natomiast na zachodzie urozmaicone ukształtowanie terenu i związane z tym zmienne nasłonecznienie.

2.6. Jakość gleb

Na terenie gminy przeważają gleby bielico - ziemne utworzone z piasków i żwirów pochodzenia morenowego i wodnolodowcowego. Gleby te są mało zasobne w składniki pokarmowe, przepuszczalne i przewiewne, o słabo wykształconym profilu glebowym. Jedynie w części północnej gminy, w obrębie wysoczyzny morenowej, z glin i piasków gliniastych powstały gleby płowe, brunatne i czarne ziemie.

Gleby pochodzenia organicznego (torfowe, murszowo-torfowe i murszowo-mineralne) występują na terenach podmokłych, w pobliżu cieków oraz wokół jezior. Trwałe użytki zielone występujące na tych glebach charakteryzują się z reguły obniżoną produktywnością ze względu na nadmierne uwilgotnienie.

Grunty orne najlepsze, I i II klasy bonitacyjnej, na terenie gminy Rogowo nie występują. Gleby dobre klas bonitacyjnych III a i III b, zajmują 3,01 % powierzchni gruntów ornych. Grunty średnie klasy bonitacyjnej IV a i IV b, stanowią 16,57 % gruntów ornych gminy. Ponad 80 % gruntów ornych gminy, stanowią gleby najłabsze V i VI klasy bonitacyjnej.

Na obszarze gminy Rogowo nie występują użytki zielone I, II i III klasy bonitacyjnej. Dominujący udział mają użytki zielone najłabsze V i VI klasy bonitacyjnej (69,55 %) . Użytki zielone średnie – IV klasy bonitacyjnej, zajmują pozostałe 30,45 % powierzchni użytków zielonych.

2.7 Surowce mineralne

Na terenie gminy Rogowo występują złoża surowców skalnych, z których największe znaczenie mają kruszywa naturalne (piaski i żwiry). Udokumentowane i eksploatowane obecnie są złoża w obrębie dwóch obszarów: zasobniejszego „Huta Chojno” oraz uboższego „Świeżawy”. Zasoby kruszywa dla tych obszarów są szacowane w sumie na około 2500 tyś. ton. Poza tymi oficjalnymi miejscami eksploatacji kruszywa na terenie gminy występuje szereg punktów, gdzie pozyskiwanie ma charakter dorywczy i nieuporządkowany, bez odpowiednich zezwoleń i koncesji. W północnej części gminy występują ślady po eksploatacji surowców ilastych, stosowanych do wyrobu ceramiki budowlanej, w postaci niewielkich dołów. Obecnie eksploatacji tych surowców nie prowadzi się, głównie ze względu na niską jakość i małą zasobność złóż.

Pewne znaczenie energetyczne miały do niedawna złoża torfu, powszechnie występujące na terenie gminy. Pozostałością po jego eksploatacji są liczne doły, tzw. potorfia. Ze względu na niewielką miąższość pokładów i marginalne znaczenie jako materiału opałowego oraz przede wszystkim z powodu roli jaką odgrywają torfy w środowisku naturalnym eksploatacja tego surowca została zaniechana.

2.8 Krajobraz

Na atrakcyjność krajobrazu gminy Rogowo, wpływa szereg czynników. Jest to związane przede wszystkim z charakterem ukształtowania i rzeźbą terenu, bogactwem lasów oraz rozbudowaną siecią wód powierzchniowych.

Dwa odmienne pod względem typologicznym obszary krajobrazowe pokrywają się w dużym stopniu z podziałem fizjograficznym gminy .

Pierwszy, obejmujący północno-zachodni fragment gminy, cechuje bogata rzeźba i dynamiczna orografia pagórków morenowych. Przełomowy charakter przebiegu cieków i znaczne spadki terenu, jakie im towarzyszą nadają tym obszarom szczególnego uroku. Występujące tu jeziora, ciek i lasy tworzą w takich warunkach razem z polami uprawnymi oraz z lokalną zabudową interesujący krajobraz przyrodniczy i kulturowy.

Drugi obszar obejmuje znacznie większą część środkową i wschodnią gminy. Obejmuje ją płaska równina sandrowa, pokryta dużymi kompleksami leśnymi, które otaczają liczne jeziora rynnowe i powytopiskowe oraz towarzyszące im tereny łąk i bagien.

Funkcję uzupełniającą pod względem krajobrazowym, jak i przyrodniczym, pełnią zespoły roślinności krzewiastej oraz wszelkiego rodzaju zadrzewienia przydrożne, śródpolne, przyzagrodowe, cmentarne, a także istniejące parki podworskie oraz oryginalne budownictwo regionalne.

2.9 Tereny i obiekty podlegające prawnej ochronie przyrody i krajobrazu .

Na terenie gminy Rogowo nie ma żadnych wieloprzestrzennych form ochrony krajobrazu, jednak wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru gminy pozwalają na stwierdzenie, że pożądane byłoby objęcie, w szczególności zachodniej części gminy, ochroną w postaci obszaru chronionego krajobrazu.

Z indywidualnych form ochrony przyrody na terenie gminy znajdują się jedynie dwa pomniki przyrody, przy czym należy zaznaczyć, że akty prawne o ich uznaniu nie znalazły się w treści Rozporządzenia Nr 46/99 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie ustalenie i ogłoszenia aktów prawa miejscowego obowiązującego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego lub jego części (załącznik nr 3 do w/w Rozporządzenia), wobec czego obecnie nie podlegają ochronie prawnej.

2.10. Obiekty dziedzictwa kulturowego.

Na obszarze gminy znajduje się stosunkowo niewiele obiektów zabytkowych historycznych struktur przestrzennych, do których zalicza się:

- linie zabudowy, podziały parcelacyjne i tradycyjna zabudowę we wsi: Borowo, Czumsk Duży, Rogowo i Rojewo,

- założenia dworskie w Sosnowie i Nadrożu,
  - obiekty użyteczności publicznej:
    - budynek po byłej szkole w Pręczkach,
    - wiatrak – koźlak w Rogowie – Młyniku,
    - domy wiejskie w Pręczkach, Brzeszczkach Dużych, Czumsku Dużym, Wierzchowiskach, Nartach, Borowie, Kosiorach, Sosnowie i Rogowie,
    - murowana kaplica w Pręczkach p.w. Św. Erazma,
    - kapliczka przydrożna w Wierzchowiskach i Rogowie,
  - cmentarze w Rogowie, Pręczkach i Hucie Chojno,
  - 201 stanowisk archeologicznych.
- W aspekcie ochrony dóbr kultury należy:
- opracować programy „ratownictwa przestrzennego”, stanowiącej część składową programu ochrony dóbr kultury,
  - oddawać w dzierżawę lub sprzedawać obiekty zabytkowe na cele zgodne z ich charakterem, np. dla turystyki krajoznawczej,
- stworzyć preferencje finansowe i działania organizacyjne w celu ochrony dóbr kultury

2.11. Warunki do rozwoju turystyki.

Gmina Rogowo położona jest w regionie Pojezierza Dobrzyńskiego o niezwykle dużym lecz zróżnicowanym zasobie bogactw, jakim są walory krajobrazowe. Decyduje o tym charakter rzeźby terenu, duże powierzchnie lasów oraz dość bogata sieć hydrograficzna.

Teren gminy położony jest w dorzeczu Drwęcy, a południowa i wschodnia część gminy leży w dorzeczu Skrwy – prawobocznego dopływu Wisły. Największym jeziorem na terenie gminy jest Jezioro Rudzkie, a nieco mniejszym, lecz znacznie głębszym jest Jezioro Huckie, oraz Jezioro Kościan i Rojewskie. Ponadto na obszarze gminy znajdują się brzegi kilku dużych jezior: Urszulewskiego, Żalskiego, Likieckiego i Sarnowskiego oraz część Jeziora Głębołek.

Zasadnicze znaczenie w obrębie tych obszarów mają następujące elementy:

- lasy, pełniące funkcje ochronne i estetyczno – krajobrazowe i społeczne, a także stanowiące wiodący składnik wielu biocenoz,
- kompleksy łąkowo – bagienne, stanowiące węzły ekologiczne i tworzące osłonę ciągów i korytarzy ekologicznych,
- jeziora, jako kompleksy przyrodnicze,
- dolina rzeki Ruziec,
- parki podworskie, jako zespoły florystyczne o bogatej gatunkowo szacie roślinnej oraz miejsca egzystencji licznej drobnej fauny.

Ważny element w układzie przestrzennym wsi, a także w krajobrazie naturalnym stanowią obiekty zabytkowe o wartościach kulturalnych związanych z ośrodkami wiejskimi. Tworzą one w powiązaniu z elementami przyrodniczymi, ciekawy krajobraz przyrodniczo – kulturowy.

Ze względu na różnorodność walory przyrodniczo – krajobrazowe i kulturowe gminy, wymienione powyżej, turystyka i rekreacja powinna rozwijać się w wielu kierunkach i przybierać formy:

- pobytowo – wypoczynkowej, w oparciu o duże możliwości realizacji zabudowy letniskowej w sąsiedztwie istniejących jezior oraz wyznaczania terenów ogólnodostępnych,

- krajoznawczej, gdzie wyznaczone zostały szlaki turystyczne, umożliwiające dotarcie turystom do najbardziej atrakcyjnych miejsc pod względem kulturowym, krajobrazowym i przyrodniczym,
- agroturystyki, jako pobytu w gospodarstwach wiejskich.

Obecnie na terenie gminy istnieje Gminny Ośrodek Wypoczynkowy w Sitnicy. Dla rozwoju turystyki niezbędne jest przeprowadzenie prac remontowych i adaptacyjnych w ośrodku, co zwiększy atrakcyjność ofert turystycznej i przyczyni się do rozwoju ośrodka. Działają też gospodarstwa agroturystyczne: w Rogowie, w Nartach i Brzeszczkach Dużych – przysiółek ZASADKI. W przekształcaniu do wykorzystania przez ludność do odpoczynku jest gospodarstwo wiejskie usytuowane w Brzeszczkach Dużych.

Tabela.

Analiza SWOT – uwarunkowania rozwoju gminy.

Mocne strony	Słabe strony
- brak większych zakładów produkcyjnych mogących wpływać bądź pogarszać stan środowiska naturalnego. - duża lesistość terenu - sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki i turystyki zwłaszcza weekendowej - obszar o dużej wartości przyrodniczej, - możliwość tworzenia ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo szlaków turystycznych, - możliwość tworzenia tras rowerowych	- mała świadomość ekologiczna mieszkańców wyrażająca się zanieczyszczeniem środowiska naturalnego odpadami stałymi, - brak gazu bezprzewodowego w gminie, - zanieczyszczenie terenu – dzikie wysypiska śmieci, - zły stan dróg, - brak tras turystycznych łączących najciekawsze miejsca gminy i sąsiednich gmin, - brak ścieżek rowerowych

3. Zagospodarowanie przestrzenne.

Z dniem 31 grudnia 2002 roku utracił ważność miejscowy ogólny plan zagospodarowania

przestrzennego gminy Rogowo, zatwierdzony Uchwałą Nr 12/94 Rady Gminy Rogowo, z dnia 27 maja 1994 roku.

Uchwałą Nr XI/1/2000 Rady Gminy Rogowo z dnia 4 lutego 2000 roku przyjęto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dotyczący:

- 1) wprowadzenia funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej z rehabilitacją na terenach rolnych we wsi Ruda
- 2) wprowadzenie funkcji terenów powierzchniowej eksploatacji w czterech obszarach na terenie wsi Huta Chojno.

W dniu 15 marca 2001 roku Uchwałą Nr XX/1/2001 Rada Gminy Rogowo uchwaliła STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROGOWO.

4. Uwarunkowanie ochrony środowiska i infrastruktura techniczna.

4.1 Ochrona środowiska

Istotne zmiany jakościowe i ilościowe środowiska obserwowane są na poziomie różnorodności gatunkowej. O ile wcześniejsze zmiany następowały w toku długotrwałych, naturalnych procesów ewolucyjnych, o tyle obecnie dokonują się znacznie szybciej pod wpływem przekształceń antropogenicznych naturalnych siedlisk lub w wyniku pozyskiwania określonych gatunków w celach gospodarczych (zbiór grzybów i roślin zielnych, myślistwo, wędkarstwo, gospodarka rybacka), a także kolekcjonerskich lub hodowlanych (zbiór roślin i jaj ptaków, odłów zwierząt). Dodać należy także niszczenie roślin i zabijanie zwierząt przy okazji prowadzenia różnorodnych prac polowych, na drogach oraz akty wandalizmu, którym ulegają m.in. wszystkie gatunki gadów beznogich.

Kształtowanie się środowiska o zupełnie nowych cechach pod wpływem działalności człowieka, prowadzi do ekspansji gatunków synantropijnych i ruderalnych, które nie tylko powiększają swą liczebność, ale też kolonizują nowe tereny. Świadoma, bądź nieświadoma introdukcja i reintrodukcja gatunków w niektórych przypadkach doprowadziła do pojawienia się populacji konkurencyjnych dla lokalnej flory, czy fauny.

Należy przewidywać, że niezadowolający stan ochrony przyrody, będzie się pogłębiał o ile nie zostaną na ten cel przeznaczone znaczne środki finansowe i o ile nie uzyska on pełnej akceptacji społecznej. Pogłębiać będą się negatywne zmiany krajobrazowe oraz następować będzie spadek różnorodności biologicznej. Procesy te zachodzą, bowiem bardzo intensywnie, a ich powstrzymanie jest już w wielu przypadkach, np. na terenach rolniczych, trudne lub niemożliwe. Realizacja wymienionych działań ochronnych umożliwi natomiast utrzymanie istniejącego obecnie stanu różnorodności gatunkowej, ekosystemowej i krajobrazowej.

Zagrożenie hałasem komunikacyjnym na terenie gminy jest niewielkie, z uwagi na małe natężenie ruchu oraz w większości lokalny charakter sieci drogowej. Jedynie drogi nr 557 (Rypin-Lipno) i 560 (Rypin-Sierpc) oraz linia kolejowa Sierpc-Brodnica stanowią większe źródła hałasu. Zagrożenie hałasem przemysłowym na terenie gminy praktycznie nie istnieje.

Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstające na terenie gminy to głównie emisje z palenisk domowych wykorzystujących tradycyjne źródła energii oraz obiektów użyteczności publicznej, zakładów przemysłowych, rolnych itp. Te ostatnie są również źródłem odorów. Ogólnie jednak stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy należy ocenić jako bardzo dobry.

Na terenie gminy Rogowo badania jakości wód powierzchniowych prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Włocławku. Rzeka Ruziec badana była w 1996 r. na jednym stanowisku pomiarowym przy wypływie z jeziora Ruda. Wody zostały zaklasyfikowane jako nie odpowiadające normom ze względu na zanieczyszczenia fizykochemiczne i bakteriologiczne. Wskaźnikiem fizykochemicznym mającym zbyt wysoki poziom był fosfor ogólny. Należy jednak zaznaczyć, że ponad 80% wyników pomiarów mieściło się w I i II klasie czystości, a przekroczenie ponad normę wystąpiło tylko raz w roku. Mniej korzystnie należy ocenić stan sanitarny, gdyż tutaj przekroczenie norm stwierdzono trzy razy w roku.

Badaniami objęto także wody trzech jezior na terenie gminy. Jezioro Ruda odznaczające się wysoką naturalną podatnością na degradację (II kategoria) ze względu na

korzystne warunki morfometryczne zlewni charakteryzuje się II klasą czystości wód. Natomiast jezioro Huta posiadające także II kategorię podatności na degradację jest nieznacznie zanieczyszczone (III klasa) z uwagi na niewielką powierzchnię akwenu oraz intensywne użytkowanie turystyczne. Wody niewielkiego jeziora Rogówko mieszczą się w III klasie czystości. Także czyste są wody jezior, których brzegi przylegają do obszaru gminy, tj. Urszulewskiego (III klasa), Żalskiego (III klasa) i Sarnowskiego (III klasa), natomiast zanieczyszczone są ponad normę wody jeziora Likieckiego.

Na terenie gminy nie znajdują się żadne potencjalne źródła nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

4.2 Drogi .

Sieć dróg występująca na obszarze gminy, obejmuje drogi o zróżnicowanym standardzie technicznym, które podlegają różnym zarządom administracyjnym. Łączna długość tych dróg wynosi 179,674 km. W tabeli poniżej przedstawiono podział wszystkich dróg na poszczególne kategorie oraz ich udział w ogólnej długości, a także udział w niej dróg o twardej nawierzchni.

Na terenie gminy biegną dwa odcinki dróg wojewódzkich Rypin –Lipno i Brodnica – Rypin – Sierpc – Bielsk. Pełnią one funkcję regionalnych szlaków komunikacyjnych. Drogi powiatowe są głównymi trasami komunikacyjnymi między gminami powiatu, a także ze względu na dość niski standard dróg gminnych, pomiędzy wsiami i oddalonymi obszarami gminy.

Drogi gminne komunalne (drogi transportu rolnego) mają ogólną długość 116,339 km. Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej, asfaltowe, stanowią niewielką część dróg gminnych. Większość to drogi o nawierzchni żużlowej, zwirowej lub gruntowej wzmocnionej żużlem, rzadko brukowe oraz drogi gruntowe, na których występują koleiny i dziury, które w gminie w okresie jesienno – zimowym stają się nieprzejezdne.

W gminie nie występują drogi gminne o nawierzchni tłuczniowej. Drogi nieskomunalizowane (pozostałe drogi gminne), nieujęte w tym zestawieniu, są drogami gruntowymi.

DROGI W GMINIE ROGOWO

Kategoria drogi	Ogółem		w tym o nawierzchni twardej	
	km	%	km	%
1	2	3	4	5
Drogi wojewódzkie	15,876	8,84	15,876	100,00
Drogi powiatowe	47,459	26,41	46,937	98,90
Drogi gminne główne (komunalne)	116,339	64,75	15,319	13,17
Ogółem drogi	179,674	100,00	78,132	43,49

Średnia gęstość sieci drogowej w gminie wynosi 1,280 km na 100 ha powierzchni ogólnej. Długość dróg gminnych transportu rolnego przypadająca na 100 ha użytków rolnych jest nieco wyższa i wynosi 1,420 km. Wynika to ze znacznego udziału dróg gminnych komunalnych w ogólnej długości dróg oraz dużo mniejszej powierzchni użytków rolnych w stosunku do powierzchni obrębu. Drogi gminne w

poszczególnych wsiach można zakwalifikować do jednej z trzech grup: w dobrym, średnim i złym stanie technicznym. Do pierwszej grupy zakwalifikowano wszystkie drogi o nawierzchni asfaltowej, razem 15,319 km (13,17 %). Do dróg o średnim stanie technicznym zaliczono drogi o nawierzchni żużlowej, żwirowej i brukowej – 17,460 km (15,01 %). Pozostałe 83,560 km dróg gruntowych transportu rolnego (71,82 %) to drogi w złym stanie technicznym. Na terenie gminy nie występują samodzielne trasy przeznaczone tylko i wyłącznie dla ruchu rowerowego. Potrzeba wyodrębnienia takich ścieżek rowerowych np. w miejscowościach rekreacyjno-wypoczynkowych, położonych nad jeziorami, wymaga szczegółowych analiz i oceny celowości inwestycji w tym zakresie.

Biegąca w gminie linia kolei normalnotorowej, ze względu na brak urządzeń i infrastruktury do obsługi pasażersko – towarowej (dworzec, bocznicą) powoduje, że nie odgrywa ona w chwili obecnej żadnej roli w systemie komunikacyjnym gminy. Docelowo, wraz ze wzrostem znaczenia funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej gminy, po przeprowadzonej modernizacji, może ona stanowić dużą atrakcję w sezonie letniskowym.

4.3 Sieć wodociągowa

Gmina Rogowo jest zwodociągowana w 100 %. Stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych określono ilością przyłączy do tych budynków. Na 1061 budynków mieszkalnych przypada 907 przyłączy. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje to 178 przyłączy. Nowe budynki mieszkalne są podłączane do sieci na bieżąco. W skali gminy potrzeby w zakresie przyłączy wodociągowych są szacowane w sumie na 128 sztuk. Najwięcej budynków wymaga podłączenia do sieci wodociągowej w Hucie Chojno, Pininie i Nartach. Woda dla potrzeb gminy jest pozyskiwana z ujęć położonych w Rogowie, Sosnowie i Nadrożu.

4.4 Gospodarka ściekowa

Ścieki komunalne i bytowe z terenu gminy Rogowo podlegają w znacznym stopniu oczyszczeniu. Obecnie skanalizowanych jest siedem obrębów położonych w środkowej części gminy, tj.: Rojewo, Rogowo, Świeżawy, Pręczi, Karbowizna, Sosnowo i Kosiorzy. Planowana jest kanalizacja Lasot, Nadroża, Charszewa i Kobrzyńca. Poprzez sieć kolektorów zbiorczych i przepompowni ścieki z terenu gminy są przesyłane do miejskiej oczyszczalni ścieków w Rypinie. Przygotowana jest koncepcja kanalizacji całej gminy, a w posiadaniu jest pozwolenie na budowę kanalizacji ściekowej dla sołectw Nadroź i Lasoty.

Istniejące do tej pory lokalne oczyszczalnie o małej przepustowości w Nadrożu, Sosnowie i Rogowie (przy zakładach przetwórstwa mięsnego) są zamknięte lub w trakcie podłączania do sieci przesyłowej do oczyszczalni w Rypinie. Ścieki bytowe gospodarstw domowych z pozostałych terenów gminy są gromadzone w przydomowych zbiornikach (szambach) i okresowo wywożone do punktu zlewnego w oczyszczalni. Jednak część z nich bez oczyszczania trafia do gruntu w związku z tym dla niektórych nieruchomości będzie konieczna budowa przydomowych oczyszczalni jak np. w miejscowości Narty. Dynamika inwestycji kanalizacyjnych w porównaniu z danymi z lat ubiegłych wskazuje na szybkie uregulowanie gospodarki ściekowej na całym obszarze gminy. Ze względu na funkcję gminy i znakomite walory przyrodniczo - krajobrazowe sprzyja to rozwojowi wypoczynku i rekreacji.

4.5 Sieć energetyczna

Gmina jest zasilana w energię elektryczną z głównych punktów zasilania zlokalizowanych na terenie Lipna i Rypina. Sieć zasilająca magistralna i terenowa oraz rozdzielająca stacje transformatorowe zaspokajają obecne potrzeby gminy.

Sieć przesyłowa i rozdzielcza funkcjonuje, jako sieć napowietrzna. Oparta na stacjach transformatorowych 15/0,4 kV sieć rozdzielająca jest wystarczająca, ale wraz z rozwojem gminy niezbędna jest rozbudowa i modernizacja tej sieci.

Rada Gminy Rogowo w dniu 25 września 2006 roku Uchwałą Nr XXX/8/06 przyjęła „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Rogowo, powiat Rypin, woj. Kujawsko-Pomorskie” .

Z uwagi na duże walory turystyczne gminy, należy zwrócić uwagę i podjąć działania przyczyniające się do powstawania odnawialnych źródeł energii. Obecnie daje się zaobserwować duże zainteresowanie lokalizacją elektrowni wiatrowych.

4.6 Sieć gazowa

Gospodarstwa domowe na terenie gminy wykorzystują do celów bytowych gaz butlowy. Doprowadzenie sieci gazu przewodowego do odbiorców w gminie umożliwia istniejąca koncepcja gazyfikacji tej gminy. Zakłada ona zasilanie gminy z projektowanych gazociągów wysokoprężnych – Nasiegniewo-Lipno lub Sierpc-Brodnica.

Gmina należy do Związku Gmin Północnego Mazowsza , którego jednym z głównych celów jest gazyfikacja gmin członków tego związku. Należy dążyć do jak najszybszej realizacji zadania na odcinku Brodnica – Rypin.

Doprowadzenie gazu do odbiorców końcowych będzie wymagać budowy stacji redukcyjno-pomiarowej oraz gazociągów rozdzielczych średnioprężnych oraz sieci gazowej niskoprężnej.

4.7 Sieć telefoniczna

Teren gminy Rogowo w zakresie telefonii kablowej jest obsługiwany przez centralę automatyczną w Rypinie. Obsługę w zakresie telefonii bezprzewodowej zapewniają dwie stacje bazowe i wieże telefonii komórkowej we wsiach: Stary Kobrzyń i Rogowo. W chwili obecnej w miejscowości Borowo przystąpiono do opracowywania kolejnej lokalizacji stacji bazowej telefonii komórkowej. Na podstawie spisu abonentów Telekomunikacji Polskiej S.A., ogółem na terenie gminy zarejestrowano 777 abonentów telefonii stacjonarnej . Po przeliczeniu daje to 15,26 numerów telefonicznych na 100 mieszkańców, czyli 152 numery na 1000 mieszkańców.

Stopień strefonizowania budynków mieszkalnych określono dla terenów wiejskich ogółem. Ilość numerów przypadająca na jeden budynek mieszkalny ogółem na terenach wiejskich (0,71) świadczy o wysokim udziale abonentów stacjonarnej telefonii kablowej. Wzrost liczby abonentów telefonii stacjonarnej będzie zależał od dynamiki rozwoju sieci telefonii komórkowej, bezprzewodowych usług internetowych, a także od taryfikatora cen na usługi świadczone przez operatorów

telekomunikacyjnych obecnych na rynku, co ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku terenów wiejskich.

Modernizacja i rozbudowa istniejących central telefonicznych, rozbudowa i modernizacji sieci, zwłaszcza kabli światłowodowych na terenie całej gminy wpłynie na wzrost atrakcyjności gminy, jako miejsca dla inwestycji z branż pozarolniczych, przyczyniając się do jej rozwoju wielofunkcyjnego.

Rozproszenie zabudowy mieszkalnej sprawia, że będzie to zadanie trudne, wymagające znacznych nakładów finansowych ze strony inwestorów telekomunikacyjnych. Z tego względu duże perspektywy rozwoju na terenach wiejskich ma dostęp do sieci informatycznej w oparciu o technologie bezprzewodowe, jako bardziej konkurencyjne w takich warunkach.

4.8 Gospodarka odpadami stałymi

Gmina Rogowo posiada własne wysypisko odpadów komunalnych w miejscowości Huta Chojno, które obsługuje tylko teren gminy. Odpady na tym obiekcie są składowane w dużym stopniu w sposób niezorganizowany. Prawie całkowite wypełnienie oraz nie spełnianie obowiązujących rygorystycznych standardów sanitarnych i ochrony środowiska powodują, że jego eksploatacja w dalszej perspektywie nie będzie możliwa, a modernizacja i powiększenie nie są przewidywane. Dla zabezpieczenia możliwości składowania odpadów gmina w ramach Związku Gmin Rypińskich współuczestniczyła w budowie wysypiska odpadów komunalnych w Puszczy Miejskiej na terenie gminy Rypin.

Na terenie gminy wdrażany jest system selektywnej zbiórki podstawowych odpadów. Uporządkowanie gromadzenia odpadów (ich segregacja i szerszy asortyment) pozostaje kwestią kluczową w świetle członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W tym celu uporządkowania wymaga zbiór odpadów z gospodarstw rolnych i budynków mieszkalnych, między innymi wprowadzenie w większym zakresie, indywidualnych pojemników na odpady. Odbiorcą większości z nich będzie nowoczesny Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów w Puszczy Miejskiej.

Tabela

Analiza SWOT uwarunkowania ochrony środowiska i infrastruktura techniczna .

Mocne strony	Słabe strony
- dobrze rozwinięta sieć dróg - możliwości zaopatrzenia w energię elektryczną, - wysokie zwodociągowanie gminy, - walory krajobrazowe i turystyczne.	- zły stan nawierzchni dróg utwardzonych - duży odsetek dróg gruntowych - zbyt mały procent skanalizowania gminy, - słabe gleby, - brak tradycji w branży turystycznej, - bezrobocie, - niski poziom wykształcenia społeczeństwa,

5. Gospodarka

5.1 Rolnictwo

Na terenie gminy znajduje się 960 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 9,88 ha.

Najwięcej gospodarstw – 334, jest w grupie obszarowej od 1,01 do 5,00 ha, ze średnią powierzchnią 2,70 ha i 9,51 % udziałem w powierzchni ogólnej gospodarstw. Następną grupą obszarową od 5,00 do 9,99 ha liczy mniej gospodarstw – 270, jednak jej udział powierzchniowy jest dwukrotnie większy – 20,95 %. Zbliżony do poprzedniej grupy udział powierzchniowy (22,40 %) ma grupa gospodarstw o powierzchni od 10,00 do 14,99 ha. Jednak obejmuje ona prawie o 100 gospodarstw mniej. Największy udział w powierzchni ogólnej – 40,75 % i 177 gospodarstw – ma grupa obszarowa 15,00 – 49,99 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa w tej grupie wynosi 18,14 ha. Grupa obszarowa powyżej 50,00 ha obejmuje tylko 7 gospodarstw, które mają najmniejszy udział w powierzchni ogólnej gospodarstw (6,39 %).

5.2 Podmioty gospodarcze

Do najważniejszych zakładów działających należą:

L.p.	Nazwa zakładu pracy	Branża	Siedziba
1	Zakład Przetwórstwa Mięsnego	spożywcza	Rogowo
2	Zakład Produkcyjno –Handlowy	spożywcza	Sosnowo
3	Piekarnia	spożywcza	Rogowo
4	Hodowla BYLIN KOCK – sp.j.	rolnicza	Nowy Kobrzyniec
5	Przedsiębiorstwo PH „MAWO” – sp.j.	metalowa	Nadróż
6	PAL BOR sp.z o.o.	Transp.-handl.	Rojewo
7	Punkt apteczny		Rogowo
8	NZOZ „KAMED”		Rogowo

Na koniec 2007 roku zarejestrowanych było 147 podmiotów gospodarczych, w tym:

- usługi budowlane – 33
- handel – 25
- sklepy – 25
- usługi transportowe – 5
- warsztaty samochodowe – 3
- usługi hydrauliczne – 2
- usługi stolarskie – 4
- inne – 50

W ostatnich 5 latach liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła o 7 .

Tabela
Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- korzystne ceny sprzedaży gruntów oferowanych przez indywidualnych właścicieli - aktualny plan zagospodarowania przestrzennego gminy – znacznie przyspieszający rozpoczęcie inwestycji	- zły stan dróg - brak możliwości dostępu do infrastruktury komunikacji elektronicznej na obszarze całej gminy, - słabe gleby, - brak równego traktowania wszystkich gmin przez powiat,

6. Sfera społeczna

6.1 Wielkość i gęstość zaludnienia

Gminę Rogowo w 2006r., zamieszkiwało 5090 osoby, co stanowi 10,8% ludności zamieszkującej w powiecie rypińskim.

Średnia gęstość zaludnienia dla gminy wynosi 36 osób na 1 km² i jest to najmniejsza średnia dla gmin powiatu rypińskiego. Dane statystyczne za rok 2006 wykazują dodatni przyrost naturalny tj. 28 osób, czyli 5,6 osoby na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten jest nieco wyższy od wskaźnika kształtującego przyrost naturalny dla powiatu, który wynosi 1,77 osoby na 1000 mieszkańców, przy dodatnim przyroście 80 osób. Dla województwa kujawsko – pomorskiego przyrost naturalny wynosi 1520 osób.

6.2. Struktura wieku i płci

Analiza struktury ludności wg wieku i płci w gminie Rogowo, wykazuje minimalną przewagę ilościową mężczyzn powyżej 18 roku życia.

Ludność w wieku produkcyjnym, na terenie gminy stanowi w gminie 62,38 %. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym kształtuje się na poziomie 15,9 %, Występująca na terenie gminy Rogowo powyższa struktura wiekowa, kształtuje możliwości rozwoju biologicznego ludności i jej potencjalne walory intelektualno – produkcyjne. Zjawiskiem niekorzystnym jest występowanie wysokiego odsetka ludności w starszym wieku, co wskazuje na starzenie się określonej populacji .

6.3 Poziom wykształcenia

W strukturze wykształcenia ludności najbardziej charakterystyczna jest dominacja osób z wykształceniem podstawowym i zawodowym, które łącznie stanowią 81,94%, co przedstawia poniższa tabela.

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI WIEJSKIEJ

Tabela nr 2

Ogółem gmina		Podstawowe i bez wykształceni a		Zawodowe		Średnie ogólne		Policealne i średnie zawodowe		Wyższe	
		ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3981	100,00	2516	63,20	746	18,74	106	2,66	497	12,48	116	2,92

- dane uzyskane z rocznika statystycznego 2005r

Wynikający z tabeli niski udział osób z wyższym wykształceniem – 2,92%, jest zjawiskiem niekorzystnym, ponieważ ta grupa osób oraz osoby ze średnim wykształceniem mogą przyczynić się do zmian i stanowić czynnik innowacyjny. Niski jest również udział osób z przygotowaniem zawodowym, którzy mają możliwość przekwalifikowania się. Zjawisku temu nie sprzyja też oddalenie od ośrodków miejskich, w których mieszkańcy gminy mogliby uzupełnić swoje wykształcenie. Występuje potrzeba podnoszenia wiedzy społeczeństwa szczególnie w zakresie umiejętności posługiwania się komputerem co da szansę kształcenia na odległość.

Bardzo niski poziom wykształcenia ludności wiejskiej, obok niekorzystnego wpływu na tempo modernizacji rolnictwa, zmniejsza możliwość szerszego rozwinięcia pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi, jako alternatywnego zatrudnienia dla występujących nadwyżek siły roboczej.

6.4 Poziom bezrobocie

Bezrobocie w gminie Rogowo jest wynikiem dostrajania się gospodarki gminy do funkcjonowania w warunkach rynkowych, co znalazło odbicie w zmianach w sferze zatrudnienia ludności. Podstawowym przejawem tego była zmiana stanu zatrudnienia i ujawnienie znaczących nadwyżek siły roboczej, czyli ukazanie bezrobocia.

Wg danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie na dzień 29 lutego 2008 roku, zarejestrowanych 422 osób bezrobotnych z terenu gminy Rogowo, w tym bezrobotnych z prawem do zasiłku 63, co stanowi 14,9 % udziału tej grupy w stosunku do bezrobotnych. Stopa bezrobocia w powiecie rypińskim na ten dzień wynosiła 20 %.

Obserwowane bezrobocie dotyka wszystkich mieszkańców gminy, a w dużej mierze dotyczy to ludzi młodych, słabo wykształconych i mało aktywnych. Trudno będzie znaleźć pracę tej grupie ludzi, przy słabo rozwiniętych na dzień dzisiejszy usługach związanych z obsługą rolnictwa czy turystyki.

6.5 Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Rogowo znajdują się obiekty infrastruktury społecznej z zakresu:

- Oświaty:
  - Regionalny Ośrodek w Nadrożu, Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy,
  - szkoła podstawowa – Rogowo, Sosnowo, Nadróż i Stary Kobrzyńiec,

- Publiczne Gimnazjum w Rogowie,
- Zespół Szkół Nr 4 im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu, w skład którego wchodzi:
  - ✓ Liceum Ogólnokształcące,
  - ✓ Technikum Ogrodnicze,
  - ✓ Liceum Profilowane,
  - ✓ Szkoła Policealna,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- straży pożarnej – Borowo, Czumsk Duży, , Rojewo, Nadróż, Stary Kobrzyniec, Rogówko, Ruda, Rogowo, Pręczi, Lasoty i Czumsk Mały,
- Koła Gospodyń Wiejskich – Charszewo, Czumsk, Lasoty , Nadróż, Rogówko, Borowo i Zamość,
- kluby, w tym remizy strażackie – Borowo, Czumsk Duży, Świeżawy, Rojewo, Nadróż, Stary Kobrzyniec, Rogówko, Ruda, Rogowo, Pręczi, Lasoty i Czumsk Mały,
- stacja benzynowa CPN – Rogowo,
- biblioteki – Rogowo, Stary Kobrzyniec , Pręczi i Sosnowo,
- ośrodki zdrowia – Rogowo ,
- kościołów – Rogowo i Czumsk Duży, kaplica – Pręczi,
- banku – filia Banku Spółdzielczego Skępe,
- poczty – filia Rypin.

Na terenie gminy brak jest infrastruktury sportowej .Nie ma żadnego boiska sportowego oraz pełnowymiarowych sal gimnastycznych co ogranicza i utrudnia podejmowanie działań na rzecz rozwoju sportu i rekreacji. Potrzeba budowy boiska została zgłoszona do tworzonego Planu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla najmłodszych mieszkańców gminy uniemożliwia nie tylko brak boisk i sal gimnastycznych ale także placów zabaw - pierwszych miejsc aktywności fizycznej dzieci.

Remontów wymagają także placówki oświatowe działające na terenie gminy. Dotyczy to zwłaszcza Szkoły Podstawowej w Starym Kobrzyńcu i Nadrożu.

6.6 Kultura i sztuka

W gminie funkcjonuje Gminna Biblioteka pracująca na rzecz czytelnika dziecięcego, młodzieżowego oraz dorosłego. W swojej pracy skupia się na działalności informacyjnej. Posiada w swoich zbiorach 17.044 woluminy. Głównymi problemami jest brak wystarczającej ilości środków finansowych na zakup nowych pozycji (szczególnie dla osób studiujących).Na terenie gminy funkcjonuje Świetlica Wiejska w Pręczkach oraz 12 remiz OSP pełniących rolę środowiskowych placówek kulturalnych. Niezbędne jest utworzenie Świetlicy Wiejskiej w Starym Kobrzyńcu .Gro imprez organizowana jest przez placówki oświatowe.

6.7 Mieszkalnictwo

Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale mieszkaniowe mienia komunalnego gminy Rogowo. Jest ich 9. Zlokalizowane są w budynkach komunalnych usytuowanych w 3 miejscowościach gminy, tj. Rogowo – 4, Stary Kobrzyniec – 4, Sosnowo – 1. Gminny

Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy opracowany został do roku 2011.

W perspektywie lat 2008-2013 nie planuje się powiększenia zasobu mieszkalnego gminy ze środków własnych. Planowane remonty bieżące spowodują utrzymanie zasobu mieszkaniowego na poziomie stanu obecnego.

Wysoki przyrost migracyjny spowodował szybki rozwój budownictwa indywidualnego.

6.8 Pomoc Społeczna

Instytucją działającą na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie. Trudna sytuacja rodzin w Gminie Rogowo jest powodowana przede wszystkim przez: bezrobocie, długotrwałe choroby, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm.

Systematycznie rośnie liczba osób wymagających pomocy. Sytuację na przestrzeni lat przedstawia tabela.

Liczba rodzin i osób objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogowie w latach 2004-2006

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób
2004	397	1761
2005	437	1826
2006	423	1799

Główne powody trudnej sytuacji życiowej w latach 2004-2006

Wyszczególnienie	2004 liczba osób	2005 liczba osób	2006 liczba osób
ubóstwo	221	437	423
bezrobocie	306	308	192
niepełnosprawność	119	53	63
długotrwała choroba	76	50	26
ochrona macierzyństwa	19	2	14
bezradność w sprawach wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem w tym rodzinach: - niepełnych - wielodzietnych	52	21	43
alkoholizm	13	13	3

Nakłady na pomoc społeczną w latach 2004 – 2006

Rok	Ogółem: Środki własne i zlecone	w tym środki własne gminy	w tym dożywianie
2004	355.581	186.757	60.591
2005	418.117	341.021	59.367
2006	896.143	387.174	60.974

6.9 Przeciwdziałanie patologiom społecznym

Corocznie Rada Gminy uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program obejmuje cele polegające na zapobieganiu powstawania nowych problemów alkoholowych na terenie gminy i zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących.

Cele te realizowane są poprzez działalność profilaktyczną prowadzoną wśród dzieci i młodzieży, poprzez dofinansowanie imprez, spotkań rekreacyjnych i kulturalnych a także poprzez działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tj. motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego. Należy stwierdzić, że w ostatnich latach wzrosła świadomość społeczeństwa nt. uzależnień w tym możliwości leczenia i szukania profesjonalnej pomocy.

6.10 Zdrowie

Na terenie gminy Rogowo podstawową opiekę medyczną sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „KAMED” w Rogowie zatrudniający lekarza internistę, lekarza pediatrę, lekarza stomatologa oraz 4 pielęgniarki. Obiekt jest własnością powiatu rypińskiego. Przyspieszone tempo życia, problemy finansowe, bezrobocie to czynniki negatywnie wpływające na sytuację zdrowotną mieszkańców gminy.

Niezbędne jest podjęcie działań w kierunku:

1. promocji zdrowia w środowisku lokalnym
2. popularyzacji zdrowego stylu życia
3. upowszechniania dostępu do świadczeń zdrowotnych

Na terenie gminy zamieszkują osoby niepełnosprawne. Osoby niepełnosprawne często korzystają ze świadczeń leczniczych. Nie ma dla nich żadnej oferty świadczeń rehabilitacyjnych na terenie gminy.

Tabela

Analiza SWOT – sfera społeczna.

Mocne strony	Słabe strony
- duży procent ludności w wieku produkcyjnym, - przyrost liczby ludności, - tania siła robocza, - dobry stan budynków większości szkół podstawowych, - łatwy dostęp do szkół średnich i wyższych, - bliskość Szpitala, - siedziba rewiru Policji na terenie gminy, - zwiększone zainteresowanie wypoczynkiem w formie agroturystyki,	- wysoki procent ludności z wykształceniem podstawowym i zawodowym, - brak dobrych boisk sportowych, - słaby stan techniczny istniejących obiektów w których prowadzona jest działalność kulturalna i oświatowa, - brak dostatecznego wyposażenia bibliotek, - duże obszary biedy, - wysokie koszty edukacji, - zły stan techniczny strażnic, - ograniczona oferta świadczeń zdrowotnych, - brak rehabilitacji profilaktyczno-leczniczej, - brak świadczeń dla niepełnosprawnych,

	- wysoki poziom bezrobocia - brak możliwości korzystania z informacji zawodowej drogą elektroniczną, - brak odpowiednich szkoleń dla rozpoczynających działalność gospodarczą, - obszary apatii i niewiary, - wzrost patologii / alkoholizm, narkomania/

II. Zadania polegające na poprawie sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze Gminy Rogowo.

Głównym celem rozwoju naszej gminy jest:

Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego, rozwój turystyki i poprawa atrakcyjności gminy dla przedsiębiorców.

Cel główny przedkłada się na obszary strategiczne:

OBSZAR I

Lokalna infrastruktura edukacyjna

OBSZAR II

Infrastruktura ochrony środowiska

OBSZAR III

Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia

OBSZAR IV

Lokalna baza kulturowa

OBSZAR V

Infrastruktura drogowa

Strategiczne i szczegółowe cele rozwoju Gminy Rogowo.

Obszar strategiczny	Cele strategiczne	Cele szczegółowe
Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	1. Wyrównanie szans w dostępie do edukacji, 2. Zapewnienie spójności społecznej i poprawa szans edukacyjnych	1. Podniesienie jakości kształcenia i poprawy dostępu do edukacji, 2. Poprawa jakości wyposażenia i stanu budynków szkolnych, 3. Poprawa infrastruktury edukacyjnej i sportowej, 4. Organizowanie różnych form doskonalenia dla młodzieży, bezrobotnych, rolników, kobiet, niepełnosprawnych, 5. Zwiększenie dostępności do

		infrastruktury teleinformatycznej, 6. Wyrównanie szans w dostępie do edukacji i sportu pomiędzy uczniami z obszarów miejskich i wiejskich. 7. Rozwój dostępu do infrastruktury komunikacji elektronicznej 8. Poprawa dostępu społeczności lokalnej do podstawowej infrastruktury sportowej.
Infrastruktura ochrony środowiska	1. Racjonalna gospodarka wodna w aspekcie społeczno-gospodarczego rozwoju Gminy Rogowo	1. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych, 2. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, 3. Rozwój infrastruktury technicznej, 4. Kompleksowe uregulowanie zaopatrzenia w wodę nieruchomości na terenie gminy, 5. Budowa kanalizacji zbiorczej, 6. Racjonalizacja gospodarki odpadami, 7. Wymiana wyeksploatowanych nośników energii, 8. Termomodernizacja budynków gminnych, 9. Podnoszenie poziomu edukacji ekologicznej mieszkańców,
Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	1. Podniesienie standardu świadczonych usług, 2. Podnoszenie poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców	1. Poprawa jakości wyposażenia i stanu budynku Ośrodka Zdrowia , 2. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej, 3. Poprawa dostępu mieszkańców do podstawowej infrastruktury sportowej.
Lokalna baza i kulturalna i turystyczna	1. Ochrona i wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturalnego.	1. Zapobieganie postępującej degradacji stanu technicznego budynków dziedzictwa kulturalnego, 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej gminy Rogowo, 3. Zwiększenie potencjału turystycznego, 4. Budowa lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej, 5. Budowa szlaków i ścieżek turystycznych, 6. Ukształtowanie ładu przestrzennego,

		7. Promocja gminy. 8. Wzrost znaczenia kultury, jako czynnika wpływającego na dywersyfikację i zwiększenie rozwoju społeczno gospodarczego gminy.
Infrastruktura drogowa	1. Rozwój infrastruktury technicznej.	1. Poprawa stanu technicznego dróg gminnych i powiatowych, 2. Poprawa bezpieczeństwa drogi do szkoły dzieci i młodzieży, 3. Poprawa bezpieczeństwa użytkowników pieszych zmotoryzowanych 4. Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej terenu objętego projektami.

Zadania przedstawione w ramach Planu Rozwoju Lokalnego w latach 2008 – 2015 realizowane będą z planowanym dofinansowaniem środków finansowych Unii Europejskiej. Ponadto wdrażane będą również projekty komplementarne wobec zadań objętych Planem.

Założono możliwość aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego w trakcie jego wdrażania. Będą to głównie zmiany polegające na rozszerzeniu ilości zadań zarówno w obrębie projektów bezpośrednio objętych interwencją planu a także zadań komplementarnych.

Gmina Rogowo w latach 2008 – 2015 zamierza podjąć szereg inwestycji wpisujących się w różne projekty i działania. Będą one ważnym czynnikiem pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego zarówno gminy jak i poprzez współpracę z okolicznymi gminami.

Przy ustalaniu hierarchii zadań należy brać pod uwagę trzy grupy kryteriów:

- A.** Kryteria prawne
  - przygotowanie zadania inwestycyjnego
  - powiązanie z innymi zadaniami
  - zgodność z przyjętymi programami
- B.** Kryteria społeczno gospodarcze
  - eliminacja problemów ochrony środowiska
  - zasięg terytorialny oddziaływania na mieszkańców
  - wpływ inwestycji na atrakcyjność inwestowania na danym obszarze
  - poparcie społeczne
- C.** Kryteria finansowe
  - możliwość finansowania zewnętrznego
  - wpływ na budżet gminy

III. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

Wskaźniki pokazujące osiągnięcia Planu podzielone są na :

- wskaźniki produktu – odnoszą się do rzeczywistych efektów działania.
- wskaźniki rezultatu – odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrażania programu

- wskaźniki oddziaływania – obowiązują konsekwencje danego projektu wykraczające poza natychmiastowe efekty związane bezpośrednio z podjętym działaniem ale występującym po pewnym czasie oraz efektów długookresowych. Zasadniczy pomiar wskaźników odbywać się będzie na poziomie poszczególnych projektów. Dla poszczególnych projektów przyjęte zostały ramowe zestawy wskaźników, które obrazować będą przebieg procesu wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.

IV. System wskaźników.

Bezpośrednio po uchwaleniu z Planem Rozwoju Lokalnego zostaną zapoznani mieszkańcy gminy co ułatwi dalsze pozyskanie społecznych partnerów. Zostaną opracowane poszczególne projekty aby móc skutecznie ubiegać się o źródła współfinansowania. Będą one wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków finansowych według źródeł ich pochodzenia.

1. Instytucja zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Rogowo.

Funkcję Instytucji Zarządzającej Planem Rozwoju Lokalnego będzie pełnić Wójt Gminy Rogowo.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- zapewnienie przygotowania i wdrożenia Planu w zakresie informacji i promocji Planu
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z dokumentami programowymi wyższego rzędu
- zbieranie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach planu.

Dla właściwej oceny Wójt może tworzyć zespoły zadaniowe, korzystać z opinii niezależnych ekspertów i innych instytucji.

2. Instytucja wdrażająca.

Instytucją wdrażającą Plan Rozwoju Lokalnego będzie Urząd Gminy.

Główne zadania :

- przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od jednostek podległych gminie
- kontrola formalna składanych wniosków ich zasadności z procedurami, zapisami Planu
- informowanie o współfinansowaniu ze środków UE realizowanych projektów.

Do Planu Rozwoju Lokalnego wprowadzane będą także inne zadania wpisujące się w cele oraz działania strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogowo.

V. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.

1. Systemy monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Monitorowanie to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty realizacji przyjętego planu. (wskaźniki)

W ramach monitorowania Planu Wójt będzie przedstawiać Radzie Gminy dane rzeczowe i finansowe dotyczące poszczególnych projektów.

2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Ocena będzie dotyczyć samego planu i jego efektów długotrwałych czyli oddziaływania.

Ocena skuteczności odbywać się będzie na podstawie określonych wskaźników rzeczowych, osiągniętego wyniku finansowego jak i oceny sprzeczności systemu

administracji samorządowej na pytanie o celowość, trafność i wartość realizowanych projektów.

Raport z oceny planu Wójt będzie przedstawiać Radzie.

3. Sposoby inicjowania współpracy między sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Zasady, obszary, priorytety i formy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami realizującymi działalność pożytku publicznego (partnerstwo publiczno-prawne) w zakresie realizacji Planu określać będzie Rada Gminy w Gminnym Programie Współpracy.

4. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Informowanie i programowanie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Rogowo odbywać się będzie poprzez organizowanie zebrań i szkoleń na temat możliwości wsparcia ze środków UE o zakresie i wymiarze pomocy unijnej dla poszczególnych projektów oraz rezultatów ich działań. Na stronie internetowej Gminy Rogowo oraz w gazecie podawane będą systematycznie informacje o realizacji projektów, stanie ich zaawansowania i osiągniętych efektach w ramach Planu.

VI. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy, powiatu, województwa

Przyjęte do realizacji w Planie zadania są zgodne z : Programem Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Gminy Rogowo na lata 2005 – 2008 z perspektywą na lata 2009 – 2014, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Rogowo i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogowo.

Celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2010 jest poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zadania opisane w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Rogowo wpisują się w niżej wyszczególnione obszary działań strategii województwa:

1. Rozwój nowoczesnej gospodarki
poprzez:
  - a) kreowanie warunków przedsiębiorczości i upowszechniania innowacji
w tym:
    - rozwijanie postaw przedsiębiorczych
    - rozwijanie instytucji otoczenia biznesu
  - b) wzmacnianie konkurencyjności regionalnej gospodarki rolnej
w tym:
    - wspieranie adaptacji gospodarstw rolnych do funkcjonowania na współczesnych rynkach rolnych
    - wzmacnianie konkurencyjności przetwórstwa rolno-spożywczego
  - c) promocja rozwoju turystyki
w tym:
    - promocja walorów i produktów turystycznych
    - rozwój sektora usług turystycznych
2. Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu
poprzez:
  - a) wspieranie rozwoju sieci osadniczej
w tym:
    - rewitalizacja wsi regionu

b) rozwój infrastruktury technicznej

w tym:

- poprawa dostępności komunikacyjnej regionu
- unowocześnienie układów transportowych wewnątrzregionalnych
- rozwój i unowocześnienie pozostałej infrastruktury technicznej i mieszkalnictwa
- rozwój infrastruktury gospodarki wodnej

c) rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego

w tym:

- rozwój infrastruktury teleinformatycznej
- informatyzacja usług publicznych, zwłaszcza w administracji i zarządzaniu

d) rozwój infrastruktury społecznej

w tym:

- unowocześnianie infrastruktury usług społecznych
- kształtowanie sieci usług publicznych z punktu widzenia ich dostępności

e) promocja dziedzictwa kulturowego

w tym:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego
- adaptacja dziedzictwa kulturowego do współczesnych potrzeb społecznych

f) zachowanie i wzbogacanie zasobów środowiska przyrodniczego

w tym:

- utrwalanie, wzbogacanie systemu ekologicznego regionu
- rewaloryzacja środowiska przyrodniczego

3. Rozwój zasobów ludzkich

poprzez:

a) budowa społeczeństwa opartego na wiedzy

w tym:

- poprawa efektywności kształcenia
- wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży

b) budowa kapitału społecznego

w tym:

- wspieranie rozwoju sektora organizacji pozarządowych
- budowa partnerstwa publiczno-społecznego

c) promocja zatrudnienia osób pozostających bez pracy lub zagrożonych jej utratą

w tym:

- rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych
- przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy w rolnictwie oraz sektorach mających problemy z dostosowaniem się do potrzeb rynku pracy

d) promocja i profilaktyka zdrowia

w tym:

- edukacja zdrowotna społeczeństwa
- promocja aktywności sportowo-rekreacyjnej
- powszechna, wczesna diagnostyka medyczna, profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

e) Integracja społeczno-zawodowa i bezpieczeństwo ludności

w tym:

- przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych
- poprawa stanu bezpieczeństwa ludności.